

Kies voor opbrengstzekerheid!

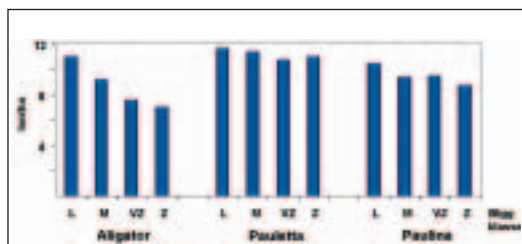
Witte bietencystealtjes kosten suikeropbrengst. Tijdens de warme droge juli maand waren veel slapende bieten te zien. Op klei- en zavelgronden werd dit meestal veroorzaakt door het witte bietencystealtje. Ruim 40 procent van het totale bietenareaal is besmet met dit aaltje. Op een deel van dit areaal is het telen van resistente rassen een onderdeel van een gerichtere aanpak.

Foto 1. Slapende bieten, dikwijls pleksgewijs, waren in de warme juli maand veel te zien. De oorzaak is veelal de aanwezigheid van het witte bietencystealtje.

Slapende bieten?

Slapende bieten (foto 1) worden veelal veroorzaakt door het witte bietencystealtje. Dat kost suikeropbrengst! Te veel telers denken al snel dat de slechte bodemstructuur de oorzaak is.

Figuur 1. Suikeropbrengst van bietencystealtjes-resistente rassen (Pauletta en Paulina) bij verschillende begindichtheden vergeleken met een gevoelig ras (Aligator). Begindichtheden: L = licht; M = matig; VZ = vrij zwaar; Z = zwaar besmet.

Lichte besmetting en slapen!

Onderzoek heeft aangetoond dat het witte bietencystealtje al bij een lichte besmetting de suikeropbrengst vermindert (figuur 1). Dat geldt zeker voor perioden en grondsoorten waarin een vochttekort ontstaat. Afgelopen zomer was dat duidelijk te zien. Het IRS heeft door haar proefveldonderzoek slapende bieten door het witte bietencystealtje op meerdere percelen en in meerdere jaren geconstateerd. 41 procent van het areaal is ermee besmet en vergt een wakkere aanpak. Een van de mogelijkheden is de teelt van bietencystealtjes-resistente rassen. Soms is dit de enige mogelijkheid om komend jaar goed bieten te telen. De juiste rassenkeuze kan zorgen dat er geen financiële opbrengst blijft liggen.

Rassenkeuze

Er komt voor het komende zaai-seizoen waarschijnlijk een aantal bietencystealtjesresistente rassen op de markt. Meer hierover in het volgende nummer van IRS-informatie en de zaadbrochure. Houd u op de hoogte, ook om witte bietencystealtjes te beheersen. Nieuwe rassen komen er aan!

'Een plaatje in de grond' zegt men al snel. Maar dat is vaak niet het geval. Het IRS adviseert: loop het veld in en controleer de slapende bieten. Bekijk de wortels goed. De cysten zijn gemakkelijk te herkennen aan de witte bolletjes op de wortels (foto 2). Raadpleeg eventueel uw teeltbegeleider.

Foto 2. Controleer slapende bieten op witte cysten op de wortels.

Meer doen!

Neem regelmatig een monster om de mate van besmetting van een perceel te leren kennen. Kies daarnaast voor een ruime vruchtwisseling en voor de inpassing van crucifere groenbemesters die resistent zijn tegen het witte bietencystealtje. De nieuwste suikerbietenrassen vermeerderen het witte bietencystealtje nog steeds, zij het veel minder dan een niet-resistent bietenras. Op lange termijn kunt u ook met deze bietenrassen toch tegen hoge besmettingen aanlopen. Naast een juiste rasselectie moet u dus meer doen, door naast resistente suikerbietenrassen ook resistente groenbemestingsgewassen uit

Foto 3. Links slapende bieten (een niet-aaltjesresistent ras) en rechts een resistent bietenras half juli 2006.

Tabel 1. Aantal en percentage percelen al dan niet besmet met het witte bietencystealtje en verdeling over de besmettingsklassen (aantal eieren en larven per 100 ml grond) (Blgg/IRS 2005/2006).

	aantal eieren en larven per 100 ml grond						totaal
	0	<150	<300	<600	<1500	>1500	
aantal percelen	278	103	42	24	22	6	475
% percelen	58,5	21,7	8,8	5,1	4,6	4,3	100

Bemonstering

Grondmonsteranalyse geeft inzicht in uw bietencystealtjesbesmetting. Veel telers zijn zich niet bewust van een mogelijk aaltjesprobleem en de kans op opbrengstderving. Nu de gewassen geoogst zijn, is het gemakkelijk uw perceel op bietencystealtjes te laten bemonsteren. Voorkom onnodige opbrengstvermindering.

Tabel 2. Besmetting met het witte bietencystealtje per IRS-gebied (Blgg/IRS 2005/2006).

gebied	percelen	besmet (%)	
		2005	2006
Zeeuws-Vlaanderen	38	53	47
Zeeuwse eilanden	40	100	75
West-Brabant	40	85	75
Noord- en Zuid-Holland	41	81	90
Oost- en Zuid-Flevoland	40	20	25
Noordoostpolder	40	45	40
Noordelijke klei	40	20	25
Noordelijk zand	39	0	0
Noordelijk dal en veen	40	0	0
Zuidoost zand	36	21	29
Zuidoost klei	40	20	15
Zuidoost löss	41	57	65
Totaal	475		

te zaaien. Onderzoek zelf het effect in de Betakwikmodule 'Verloop besmetting witte bietencystealtjes'.

Veel percelen besmet

Uit onderzoek van IRS en Blgg blijkt dat 41% van het suikerbietenareaal besmet is met het witte bietencystealtje (tabel 1). In twee jaar zijn 475 percelen willekeurig bemonsterd, verdeeld over de twaalf IRS-gebieden. Daar waren percelen bij met een besmetting van meer dan 3.000 eieren en larven per 100 ml grond. De meeste en hoogste besmettingen komen voor op de klei-, zavel- en lössgronden. Zo is op de Zeeuwse eilanden, West-Brabant en Noord- en Zuid-Holland 75-100% van de percelen besmet. Op de Limburgse löss is 57-65% van de percelen besmet (tabel 2).

Hans Schneider

Bereken effect bouwplan

Is de aaltjesbesmetting bekend, bepaal dan met de bietencystealtjesmodule in Betakwik het verloop van de besmetting (zie www.irs.nl). Het houdt rekening met uw bouwplan en het effect van een bietencystealtjesresistente bladrammenas of gele mosterd. Dit geeft inzicht hoe een populatie terug te brengen is.